

Postanowienie z dnia 25 października 2001 r.

I PZ 78/01

Sąd drugiej instancji nie może bezkrytycznie przyjmować dowolnych twierdzeń o wartości przedmiotu zaskarżenia i powinien wezwać stronę do uzupełnienia kasacji przez skonkretyzowanie tej wartości, a dopiero następnie ocenić ją z punktu widzenia dopuszczalności kasacji.

Przewodniczący SSN Barbara Wagner, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Andrzej Kijowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 października 2001 r. sprawy z powództwa Zyty B. przeciwko Szkole Podstawowej w M. o ustalenie istnienia stosunku pracy i zapłatę wynagrodzenia, na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej z dnia 23 kwietnia 2001 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2001 r. odrzucił kasację, którą powódka Zyta B. wniosła od wyroku tego Sądu z dnia 28 września 2000 r. [...], oddalającego apelację od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Wadowicach z dnia 29 lutego 2000 r. [...], oddalającego powództwo o zapłatę wynagrodzenia oraz o ustalenie istnienia stosunku pracy. W motywach powyższego postanowienia Sąd Okręgowy podniósł, że przedmiotowa sprawa należy do kategorii roszczeń o prawa majątkowe, a zatem dopuszczalność kasacji zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia, którą pełnomocnik powódki określił na kwotę 2.099,00 zł, czyli poniżej granicy 10.000 zł wymaganej przez art. 392¹ § 1 KPC. Kasacja podlegała zatem odrzuceniu na podstawie art. 393⁵ KPC.

Na powyższe postanowienie powódka wniosła zażalenie, zarzucając: „naruszenie art. 392 KPC przez brak jego zastosowania w sprawie oraz art. 392¹ § 1 KPC przez jego błędne zastosowanie w sprawie” i domagając się uchylenia zaskarżonego orzeczenia. W uzasadnieniu zażalenia napisano, że przedmiotowa sprawa dotyczy ustalenia istnienia stosunku pracy według art. 189 KPC, więc nie mogą mieć znaczenia ograniczenia dopuszczalności kasacji ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżony kasacją został wyrok Sądu Okręgowego wydany po dniu 1 lipca 2000 r., więc do postępowania kasacyjnego - także do złożenia i rozpoznania kasacji - zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 48, poz. 554). Z przepisu art. 392¹ § 1 KPC w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2000 r. wynika, że ustawodawca odstąpił od wcześniejszego podziału spraw na sprawy o świadczenia oraz inne i odróżnia teraz sprawy o prawa majątkowe i niemajątkowe. Tak więc od orzeczeń wydanych począwszy od dnia 1 lipca 2000 r. kasacja nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Interpretacja tego unormowania w związku z art. 23¹ KPC (dodanym od powołanej daty przez ustawę nowelizacyjną z dnia 24 maja 2000 r.) nie pozostawia wątpliwości, że sprawa o ustalenie istnienia stosunku pracy jest sprawą o prawo majątkowe, albowiem taki charakter ma każde żądanie zmierzające do realizacji prawa posiadającego bezpośredni wpływ na majątkowe stosunki stron (por. np. uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 1961 r., 2 CR 909/59, OSPiKA 1962 z. 1, poz. 8). Wartość tego prawa w sprawach roszczeń pracowniczych dotyczących m.in. istnienia stosunku pracy określa suma wynagrodzenia należnego za sporny okres, a przy umowach bezterminowych - za okres roku.

Sąd drugiej instancji właściwie ocenił charakter rozpoznawanej sprawy, lecz przeoczył, że skarżąca dochodziła w istocie dwóch roszczeń, więc wnosząc kasację od całości wyroku, mogła zgodnie z art. 21 KPC zliczyć ich wartość. Sądowi Okręgo-

wemu nie wolno było bezkrytycznie przyjmować woluntarystycznych twierdzeń strony o wartości przedmiotu zaskarżenia i powinien ją wezwać do uzupełnienia kasacji przez skonkretyzowanie wspomnianej wartości. Dopiero potem Sąd sprawdzi tę skądinąd niejasną wartość (art. 25 § 1 KPC) i oceni jej znaczenie dla dopuszczalności kasacji.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹⁸ § 1 w związku z art. 386 § 4 i art. 397 § 2 KPC orzekł jak w sentencji.

=====